

Wielce Szanownemu
Panu Profesorowi

Antoniemu Gąsiorowskiemu

Długoletniemu Profesorowi Zwyczajnemu
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk

Sekretarzowi Generalnemu, Prezesowi
Członkowi Honorowemu
Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

Wieloletniemu Redaktorowi Roczników Historycznych

Na Jubileusz Jego Osiemdziesięciolecia

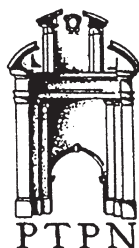
*Poznańskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk*

*Instytut Historii
Polskiej Akademii Nauk*

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXVIII
za rok 2012

POZNAŃ – WARSZAWA 2012

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

TREŚĆ ROCZNIKA

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

Sławomir G a w ł a s (Warszawa), Chłopi w Polsce piastowskiej przed kolonizacją na prawie niemieckim jako problem historiograficzny	7
Jan Andrzej S p i e ż OP (Warszawa), Początki dominikanów w Polsce według <i>Liber beneficiorum</i> Jana Długosza na tle najstarszych żywotów św. Dominika	51
Andrzej M a r z e c (Kraków), Między Przemysłem II a Władysławem Łokietkiem, czyli kilka uwag o Królestwie Polskim na przełomie XIII i XIV wieku	83
Leszek Z y g n e r (Ciechanów), Działalność synodalna arcybiskupa Mikołaja Kurowskiego	107
Maciej Z d a n e k (Kraków), Klasztor cystersów w Jędrzejowie w drugiej połowie XV wieku. Rządy opackie Mikołaja Odrowąża z Rembieszyc (1448-1496)	127
Krzysztof M i k u ł s k i (Toruń), Zwodnicze losy pewnej kupieckiej fortuny. Historia rodziny Teschnerów z Torunia w XV wieku	153
Paweł K l i n t (Wrocław), Działy majątków ziemskich w północnej części województwa kaliskiego (powiaty kcyński i nakielski) w drugiej połowie XVI wieku	171

MATERIAŁY

Tomasz G a ł u s z k a OP (Kraków), Szkolnictwo konwentualne i partykularne w strukturach polskiej prowincji dominikanów XIV stulecia. Nowe ujęcie w świetle nowych źródeł	191
Ewa S y s k a (Poznań), Dokument Zulisa von Wedel dla komtura joannitów z Suchanina z 1371 roku	213
Elżbieta K n a p e k (Kraków), Wykaz dochodów z dziesięcin prepozytury krakowskiej z 1449 roku	223
Anna Z a j c h o w s k a (Warszawa), Marcin S t a r z y Ń s k i (Kraków), Cudowne interwencje św. Bernardyna w Polsce średniowiecznej. <i>Liber miraculorum sancti Bernardini</i> autorstwa Konrada z Freystadt	231
Paweł S t r ó ż y k (Poznań), <i>Decus Almae Academiae Posnaniensis</i> . O herbie poznańskiej Akademii Lubrańskiego	255

RECENZJE

Borys P a s z k i e w i c z, Podobna jest moneta nasza do urodnej panny. Mała historia pieniądza polskiego (Warszawskie Centrum Numizmatyczne. Aukcja nr 50), Warszawa 2012 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	271
Benjamin L a q u a, Bruderschaften und Hospitäler während des hohen Mittelalters. Kölner Befunde in westeuropäisch-vergleichender Perspektive, Stuttgart 2011 (<i>Marcin Grulkowski, Gdańsk</i>)	273
Anne E. L e s t e r, Creating Cistercian Nuns. The Women's Religious Movement and Its Reform in Thirteenth-Century Champagne, New York 2011 (<i>Anna Galar-Bukala, Wrocław</i>)	277
Marek S ł o Ń, Miasta podwójne i wielokrotne w średniowiecznej Europie, Wrocław 2010 (<i>Roman Czaja, Toruń</i>)	281
Ritualisierung politischer Willensbildung. Polen und Deutschland im hohen und späten Mittelalter, hrsg. v. Wojciech F a ł k o w s k i, Bernd S c h n e i d m ü l l e r, Stefan W e i n f u r t e r, Wiesbaden 2010 (<i>Izabela Skierska, Poznań</i>)	285
Anonymus and Master Roger. Anonymi Bele regis notarii Gesta Hungarorum. Anony-	

mus, Notary of King Béla, The Deeds of the Hungarians, ed., transl. and annotated by Martyn Rady and László Veszprémy. / Magistri Rogerii Epistola in miserabile Carmen super destructione regni Hungarie per Tartaros facta. Master Roger's Epistle to the Sorrowful Lament upon the Destruction of the Kingdom of Hungary by the Tatars, transl. and annotated by János M. Bak and Martyn Rady, Budapest – New York 2010 (<i>Ryszard Grzesik, Poznań</i>)	288
Josef Nuhlíček, Veřejní notáři v českých městech, zvláště v městech pražských až do husitské revoluce, k vydání připravili a doplnili Ivan Hlaváček a Markéta Marková, Praha 2011 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	290
Ivan Hlaváček, Höfe – Residenzen – Itinerare, hrsg. v. Mlada Holá, Martina Jeránková, Klára Woitschová, [Praha] 2011 (<i>Izabela Skierska, Poznań</i>)	292
Martin Nodl, Dekret kutnohorský, Praha 2010 (<i>Paweł Kras, Lublin</i>)	294
Jerzy Spierka, Władysław książę opolski, wieluński, kujawski, dobrzyński, pan Rusi, palatyn Węgier i namiestnik Polski (1326/1330 – 8 lub 18 maja 1401), Kraków 2012 (<i>Jacek Laberschek, Kraków</i>)	299
Tannenberg – Grunwald – Žalgiris 1410: Krieg und Frieden im späten Mittelalter, hrsg. v. Werner Paravicini, Rimvydas Petrauskas und Grischa Vercaemer, Wiesbaden 2012 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	304
Stanisław Bylina, Rewolucja husycka. Przedświt i pierwsze lata, Warszawa 2011 (<i>Halina Manikowska, Warszawa</i>)	308
Bożena Czwojdrak, Zofia Holszańska. Studium o dworze i roli królowej w późnośredniowiecznej Polsce, Warszawa 2012 (<i>Sobiesław Szybkowski, Gdańsk</i>)	311
Glosarium wyrazów i zwrotów ze średniowiecznych źródeł pruskich, opr. Krzysztof Kopiński, Janusz Tandekki, Toruń 2011 (<i>Marcin Starzyński, Kraków</i>)	314
Agnieszka Bartoszewicz, Piśmienność mieszczańska w późnośredniowiecznej Polsce, Warszawa 2012 (<i>Marcin Starzyński, Kraków</i>)	316
Agnieszka Gąsior, Eine Jagiellonin als Reichsfürstin in Franken. Zu den Stiftungen des Markgrafen Friedrich d.Ä. von Brandenburg-Ansbach und der Sophie von Polen, Ostfildern 2012 (<i>Jarosław Jarzewicz, Poznań</i>)	320
Meneket Rivkah. A Manual of Wisdom and Piety for Jewish Women by Rivkah bat Meir, edited, introduction, commentary by Frauke von Rohden, translation of <i>Meneket Rivkah</i> by Samuel Spiner, translation of introductions and commentary by Maurice Tzorff, Philadelphia 2009 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	324
Krzysztof Rafał Prokop, <i>Fabrica ecclesiae</i> . Budowa i utrzymanie katolickich miejsc kultu w diecezji krakowskiej w czasach nowożytnych, Warszawa-Kraków 2011 (<i>Izabela Skierska, Poznań</i>)	327
Michał Wierzykowski, Sejmikowy samorząd w Wielkopolsce w latach 1696-1732, Poznań 2010 (<i>Zbigniew Chodyła, Poznań</i>)	331
Friedrich Pollack, Die Entdeckung des Fremden. Wahrnehmung und Darstellung der Lausitzer Sorben im gelehrten Schrifttum des 17. und 18. Jahrhunderts, Bautzen/Budyšin 2012 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	336
Isabel Röskau-Rydel, Niemiecko-austriackie rodziny urzędnicze w Galicji 1772-1918. Kariery zawodowe – środowisko – akulturacja i asymilacja, Kraków 2011 (<i>Witold Molik, Poznań</i>)	338

POLEMIKI

Odpowiedź na recenzję Tomasza Jurka (<i>Krzysztof Benyskiewicz, Zielona Góra</i>)	341
Odpowiedź (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	343
Współpracownicy rocznika	345
Lista recenzentów Roczników Historycznych	346